

We're All Americans

Vivem una epòca de complexitat. Pas estonant, que lo culte de l'argent e l'absolut ideau de son amolonament aguèsson producit una extraordinària revolucion planetària. Lo Bèn absolut opausat au Mau absolut, l'estat-nacion insuperable levat per l'argent, l'intolerància d'un nacionalisme òrb, tot aquò se justifica pas mai que dins lei fanfaronadas dei caps de comissariats de polícia e en primier dau comissari centrau : G.W. Bush. Cu, levat s'es simplet, pòt creire una minuta ai desinformacions militàrias que pontuan lei guerras tecnologicas-cirurgicalas-corósas e justificadas-umanitàrias, aquelei guerras que son periodicament necessàrias au comissariat centrau per afortir sa dominacion ?

Lei poders nos impausan l'intolerància, lo terrorisme « justificat » o ben « inacceptable » segon de monte vèn. La resulta n'es que lei societats desaviadas se fan fascistas a vista de nas. E, dau meme temps se fa jorn un moviment pacifista de tolerància, reformista, qu'es pas per « porgir l'autra gauta » mai per enraiar l'espinala bauja « uèlh per uèlh, dent per dent » de la biblia la mai sorna.

Siam totei Americans ? Segur, i a agut un cert 11 de setembre de 2001, qu'an fach petar quauquei carrèus dau comissariat centrau, dau mai bèu, dau sacrat, de l'intocable. Ma supèrbia n'a près un brave còp dins lo morre. S'èron pas totei aquelei mòrts innocènts, mòrts sensa manca saupre de que, aquò se podriá estimar coma un revenge dei bèus de l'anti-colonialisme, dei milions d'enfants mòrts de misèria, de fam, de malautiá, de guerra, d'en pertot dins lo monde.

Mai cau ne'n tornar aquí : lei causas son pas simples ! La violéncia, de que costat que vengue, es jamai la solucion de rè'n ! En primier se cau bèn rendre compte de çò qu'es la situacion actuala de la mondializacion. Sacamandutge, espleita mondiala de la dròga, fraudariás sus lei budgets oficiaus, tan coma « talhas revolucionàrias », conduson drech a l'institucion dei trafècs mafiós que, au travers dei paradís fiscaus, permeton un juòc destimborlat sus l'argent, sus leis armas, instruments indispensables de la violéncia tan estatala coma « terrorista ». E degun vòu saupre çò que se passa dins lei paradís fiscaus, nimai l'estenduda dei plantadís de dròga e encara mèn lo mercat negre deis armas, comprès atomicas !

« En dix ans, ce sont au bas mot 3000 milliards de dollars (3227 milliards d'euros) qui ont été accumulés par les mafias dans le monde »

A la fin deis annadas 90, lo « produch criminau brut » se montava a quauquei 800 a 900 miliards de dollars, siegue l'equivalent, a l'epòca, dau PIB de China... Efièch segondari ? Procedura marginala ? Entre 1977 e 1989, mai de 800 miliards de dollars an dispareissut dei comptabilitats nacionalas (òc, deis estats...). Fuguèron 1000 miliards de mai que se son estavanits de 1989 a 1998 ! Tot aquò laissa pensar que se l'argent es lo poder, lo poder es mafiós. L'argent solhat permet totei lei foliás ai mestres dau monde que lo manèjon e tua de misèria e sota lei bombas lei paureis que se fan esplumassar. Siamjà au delà dei simples « inegalitats socialas » que fan encara l'ordinari dei plumassiers acreditats.

L'argent es lo poder e son lei poders, cadun ambé sa canson, que son terroristas, aquèu de Bush tan coma aquèu de Ben Laden e es un dangier dei grands de vòuguer jogar un Bèn contra un Mau ; es intrar dins lo juòc fèr dei dominacions. Fin finala es un pauc normau que siguessiam destimborlats : leis esquèmas dau temps passat son de gitar i bordilhas. Mai alara, aquò significa donc que siam tragicament desprovesits ?

En primier luèc, es bèn evidènt que leis essers umans que siam an un dever imperiós : confortar, afortir totei lei moviments que van dins lo sens de la patz, que s'opausan a la violéncia, apiejar lei 10% d'Estat-Unisencs que militan per empachar lei fanfaronadas colonialistas d'aquelei que donon rason a sei pastres satanics, que dreisson *l'Occident civilizat* contra la *barbariá islamista*.

En second luèc, far un pauc d'utopia, que l'umanitat n'a bèn de besonh... D'evidéncia, se sortirèm pas deis arpas de l'argent en se laissant breçar dau retinton de la « democracia-votatz per ieu » e circulatz que i a rèn de veire, basa de fonccionament dau comissariat centrau. Lo ciutadan a un besonh imperiós de tornar trobar sa dignitat, sa responsabilitat d'individú dins la societat. Aquò es rèn mens qu'una sansonha agotada dau tipe « Se totei leis Òmes dau monde se volián porgir la man ».

Es fundamentau, urgènt de trabalhar a la mesa en plaça deis estructuras socialas que permeton la responsabilizacion. Govèrn mondiau ? L'avem jà mai ò mens... Cu podriá esperar far valer son vejaire a son comissari de polícia mondiau ? La responsabilitat es istòria de proximitat, de comunautat culturala, d'entenduda : cadun a son nivèu se dèu posquer exprimir.

« De même, nous pouvons contribuer à enraciner la paix dans les sociétés sortant tout juste d'un conflit. Par exemple en Bosnie, où l'aide internationale amène les différentes communautés à collaborer localement à des projets à petite échelle qui créent des emplois et suppriment les barrières ethniques ».

Soleta la federacion permet d'alargar lo domani d'entenduda sensa qu'aquò sigue, coma presentat per J. D. Wolfensohn, una decision politica d'un poder exterior. Es per aquò que lo corrènt autonomista dau moviment occitan trabalha a popularizar l'idea d'una Euròpa federala dei Regions (qu'es pas una federacion d'estats, de poders...). Siam luenh deis atemptats terroristas ? Alara, cau dire que mandar de bombas sus de poblacions que creban ja pron soletas de misèria, aquò es una solucion ? La soleta solucion umana es d'ajudar lei gents, en primier lei mai paurei, de conquistar sa capacitat d'autògestion, es de dire de li balhar la possibilitat de sortir de la situacion d'assistits, objects passius resultat de la delegacion de poder de nòstrei democracias occidentalas. La dinamica sociala es fundamentala et pòt pas far l'economia de l'entenduda sociala, adonc de la cultura. Per ne'n tornar a J. D. Wolfensohn :

« Des études approfondies nous enseignent que les guerres civiles ont souvent été le fruit non pas tant de la diversité ethnique (le bouc émissaire habituel) que d'une multiplicité de facteurs, au centre desquels, il faut le reconnaître, figure la pauvreté. Et les pays en proie à des conflits deviennent ainsi des refuges pour les terroristes ».

Lei solucions que ne'n parla J. D. Wolfensohn fan la part bèla a la volontat dei poders en plaça, çò que se compren, mai qu'es au fons pas mai realista (la bona volontat dei potents...). Es lo vejaire d'un « décideur » intelligent que saup sacrificar quauquei migalhas, basta que l'afar contunhe... Alara, remembrem nos que, de tot biais, l'utopia es aquí per assegurar l'avenidor !

Joan-Glaudi Latil, octòbre de 2001